

Viltskadestatistik 2023

Skador av stora rovdjur och stora fåglar
på tamdjur, hundar och gröda

Viltskadestatistik 2023

Skador av stora rovdjur och stora fåglar på tamdjur, hundar och gröda

Författare: Jens Frank¹, Maria Levin¹, Lovisa Nilsson¹, Johan Månsson¹, Linda Höglund¹, Henrike Hensel¹

Jens Frank ORCID Id: 0000-0002-4489-5171

Lovisa Nilsson ORCID Id: 0000-0003-4822-7864

Johan Månsson ORCID Id: 0000-0002-5189-2091

Rapport från SLU Viltskadecenter 2024-1

Utgivare: SLU Viltskadecenter

Utgivningsort: Viltskadecenter, Grimsö

Utgivningsdatum: 2024-05-03

Version: 1.0

ISBN: 978-91-988984-5-3

© SLU Viltskadecenter

Omslagsfoto: Rovbase (Tom Espgård och Cajsa Söder)

Rapporten kan laddas ned som pdf-dokument från Viltskadecenters webbplats
www.slu.se/viltskadecenter.

---

¹ SLU Viltskadecenter, Institutionen för ekologi, Sveriges lantbruksuniversitet, Grimsö 152, 739 93 Ridderhyttan

Innehåll

Inledning.....	3
<i>Delområden i statistiken</i>	3
1. Rovdjursskador på tamdjur 2023	5
<i>Bidrag och ersättningar</i>	6
<i>Skador på tamdjur</i>	8
Skador orsakade av björn	10
Skador orsakade av lodjur	12
Skador orsakade av varg.....	14
Skador orsakade av örn	16
2. Rovdjursskador på hundar 2023	18
<i>Bidrag och ersättningar</i>	18
<i>Skador på hundar</i>	19
3. Fågelskador på gröda 2023	22
<i>Bidrag och ersättningar</i>	22
<i>Skador på gröda</i>	24

Inledning

Staten får i mån av tillgång på medel lämna bidrag för att förebygga skador av vilt och ersätta inträffade skador. Detta regleras i *Viltskadeförordningen* (2001:724) och *Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om bidrag och ersättningar för viltskador* (NFS 2008:16/NFS 2018:05) samt i *Föreskrifter om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar* (STFS 2007:9).

För detta ändamål anslår regeringen årligen medel till Naturvårdsverket att fördela till länsstyrelserna ("Viltskadeanslaget"). I denna rapport redovisas bidrag, skador och ersättningar som länsstyrelserna har registrerat på annat än ren, fisk och fiskeredskap; de ersätts enligt annan ordning. Av olika skäl kan enskilda länsstyrelser i enstaka fall vara försenade med registreringen vilket leder till att redovisningen blir ofullständig.

Bidrag och ersättningar för viltskador utgår i regel endast för vilt som inte får jagas under allmän jakttid ("fredat vilt"; NFS 2018:05), men undantag görs för en del gåsarter i särskilt skadedrabbade områden i närhet till våtmarksreservat. Viltet ifråga utgörs huvudsakligen av stora rovdjur och stora betande fåglar.

Under åren 1997 – 2002 samlades uppgifter in från länsstyrelsernas beslut om bidrag och ersättningar samt från besiktningsprotokoll upprättade vid besiktningar av anmälda skador. Mellan 2003 – 2015 hämtades uppgifter inom samtliga delområden ur databasen *Rovdjursforum*. Från 2016 och framåt hämtas uppgifter både ur databasen *Rovbase* och genom särskild rapportering från länsstyrelserna och Jordbruksverket.

Delområden i statistiken

Redovisningen av viltskadestatistiken är indelad i tre delområden:

1. Rovdjursskador på tamdjur
2. Rovdjursskador på hundar
3. Fågelskador på gröda

Rovdjursskador på tamdjur

Här redovisar vi bidrag till förebyggande åtgärder samt antal rovdjursangripna tamdjur och beviljade ersättningar för dessa. Statistiken omfattar alla tamdjur utom ren. För att ersättning för rovdjursangripna tamdjur ska utgå måste skadorna ha besiktigats av en besiktningsperson som är förordnad av länsstyrelsen. Besiktningspersonerna är utbildade av SLU Viltskadecenter.

Rovdjursskador på hundar

Här redovisar vi bidrag till förebyggande åtgärder samt antal rovdjursangripna hundar och beviljade ersättningar för dessa. För att ersättning för hundar som angripits av rovdjur ska beviljas gäller samma principer som för tamdjur (se ovan).

Fågelskador på gröda

Här redovisar vi bidrag till förebyggande åtgärder samt beviljade ersättningar för skador på gröda och vilka fågelarter som observerats i samband med dessa. Även skador på gröda måste besiktigas av en av länsstyrelsen förordnad besiktningsperson för att ersättning ska kunna lämnas.

1. Rovdjursskador på tamdjur 2023

Redovisningen omfattar angrepp som inträffat under perioden 1 januari – 31 december 2023. Samtliga skador är besiktigade av länsstyrelsens besiktningspersoner. Vid besiktning av tamdjur gör besiktningspersonen en bedömning av om döds- eller skadeorsaken är orsakad av ett stort rovdjur. Endast fall där besiktningspersonen angivit att bedömningen är *dokumenterad* eller *bedömd som säker* redovisas. *Angripande rovdjursart* är det rovdjur som besiktningspersonen bedömer har orsakat angreppet. Även tamdjur som saknas i samband med konstaterade rovdjursangrepp redovisas.

Bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av rovdjur på tamdjur går oftast till uppsättning av rovdjursavvisande stängsel (förkortas ”RAS”) kring beteshagar. De vanligaste stängseltyperna är femtrådiga elstängsel eller fårnät kompletterade med eltrådar. Bidrag kan även lämnas till andra former av såväl permanenta som akuta åtgärder. Sedan 1 januari 2009 har länsstyrelserna även möjlighet att själva använda viltskademedel för inköp av akuta förebyggande åtgärder som kan lånas ut till behövande djurägare under begränsade tidsperioder.

2010–2022 skulle bidrag till beteshagar på blocklagd mark sökas som miljöinvestering och finansierades med särskilda medel som anslagits av Jordbruksverkets Landsbygdsprogram. Dessa medel fick endast användas till RAS. Under 2023 fanns en del av dessa medel kvar, men då de tagit slut kom samtliga bidrag till RAS och andra förebyggande åtgärder från Viltskadeanslaget, som handläggs av länsstyrelsens vilthandläggare.

För att få en kontinuerlig bild av vilka belopp som lagts på att förebygga rovdjursangrepp på tamdjur har vi sedan 1997 redovisat vilka medel som beviljats ur Viltskadeanslaget (Naturvårdsverket) och Landsbygdsprogrammet (Jordbruksverket) i samma tabeller och grafer i denna rapport. Från och med 2014 redovisas *utbetalda* bidrag istället för beviljade bidrag, eftersom alla beviljade bidrag inte utnyttjas.

Summorna för förebyggande åtgärder och ersättningar är avrundade till närmaste tusental, vilket ibland medför att en del totalsummor inte alltid går jämt ut i tabellernas rader och kolumner. Alla belopp utom bidrag till förebyggande åtgärder för att skydda hundar från vargangrepp är exklusive moms.

Bidrag och ersättningar

2023 lämnade länsstyrelserna bidrag med totalt 11,6 miljoner kronor för åtgärder som syftar till att förebygga skador av stora rovdjur på tamdjur (tabell 1 och figur 1). Av dessa har 3,4 miljoner kronor beviljats för att röja under befintliga stängsel.

Den sammanlagda beviljade ersättningen 2023 uppgick till strax under 4 miljoner kronor (tabell 1 och figur 1).

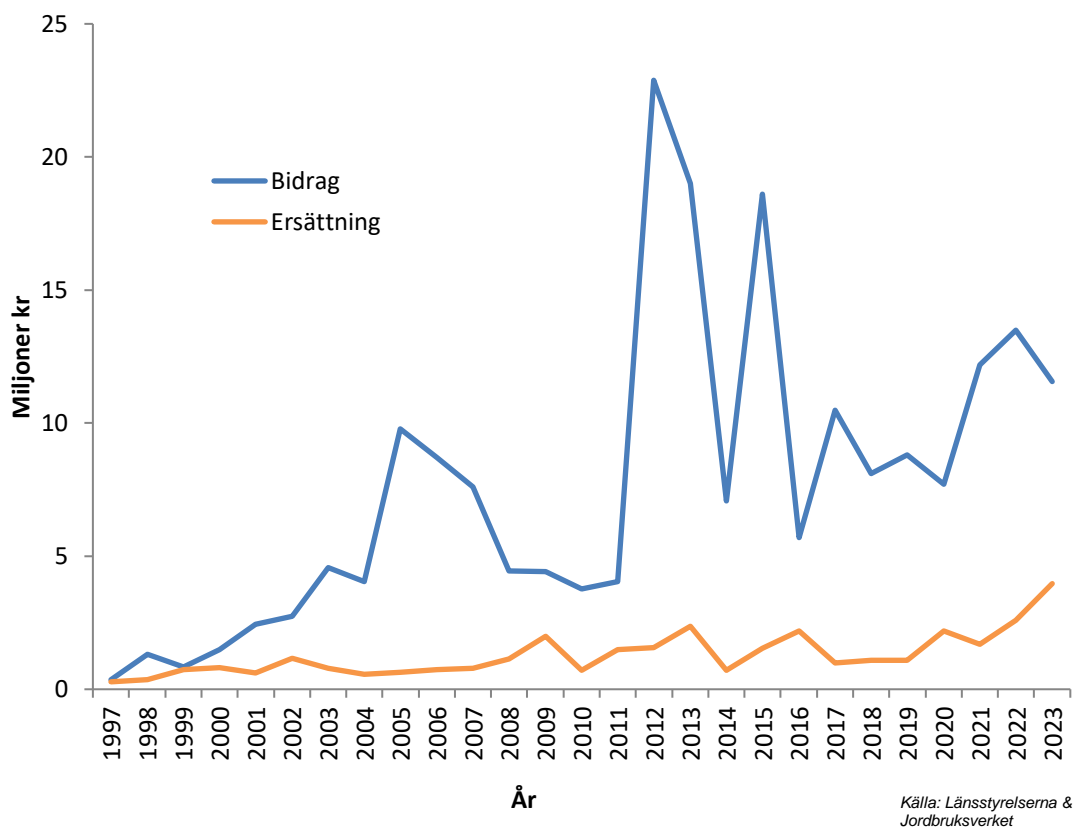
Tabell 1. Av länsstyrelserna under 2023 beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder och ersättning för uppkomna skador på tamdjur (tusen kronor).

Länsstyrelse	Bidrag		Ersättning	Summa
	RAS	Röjning		
Blekinge	294	21	81	396
Dalarna	369	177	553	1 099
Gävleborg	304	189	334	827
Gotland	0	0	5	5
Halland	411	0	161	572
Jämtland	60	0	41	101
Jönköping	489	95	39	623
Kalmar	478	155	57	690
Kronoberg	215	0	172	387
Norrbottn	120	11	0	131
Örebro	280	1 342	144	1 766
Östergötland	0	229	27	256
Skåne	1 258	0	502	1 760
Södermanland	270	95	21	386
Stockholm	326	32	361	719
Uppsala	281	267	115	663
Värmland	696	301	17	1 014
Västerbotten	0	0	93	93
Västernorrland	346	22	67	435
Västmanland	302	227	57	586
Västra Götaland	1 657	255	1 127	3 039
Hela landet	8 156	3 418	3 974	15 548

Källa: Länsstyrelserna och Jordbruksverket

I figur 1 redovisas bidrag som finansierats med både Viltskadeanslaget och Landsbygdsprogrammet (från 2010). Att bidraget vissa år ser ut att minska drastiskt hänger samman med landsbygdsprogrammets stödcykel, där Jordbruksverket får medel från EU att fördela med fyra års mellanrum.

Figur 1. Utbetalda bidrag till förebyggande åtgärder och ersättningar för uppkomna skador inom delområde tamdjur 1997 – 2023.

Skador på tamdjur

Skador på tamdjur redovisas dels som antal *djur* som angripits av björn, järv, lodjur, varg, och örn under året, dels som antal *angrepp* orsakade av varje rovdjursart (tabell 2 och figur 2). Under perioden 2000 – 2023 har såväl antalet angripna tamdjur som antalet angrepp varierat ganska mycket mellan åren för samtliga rovdjursarter.

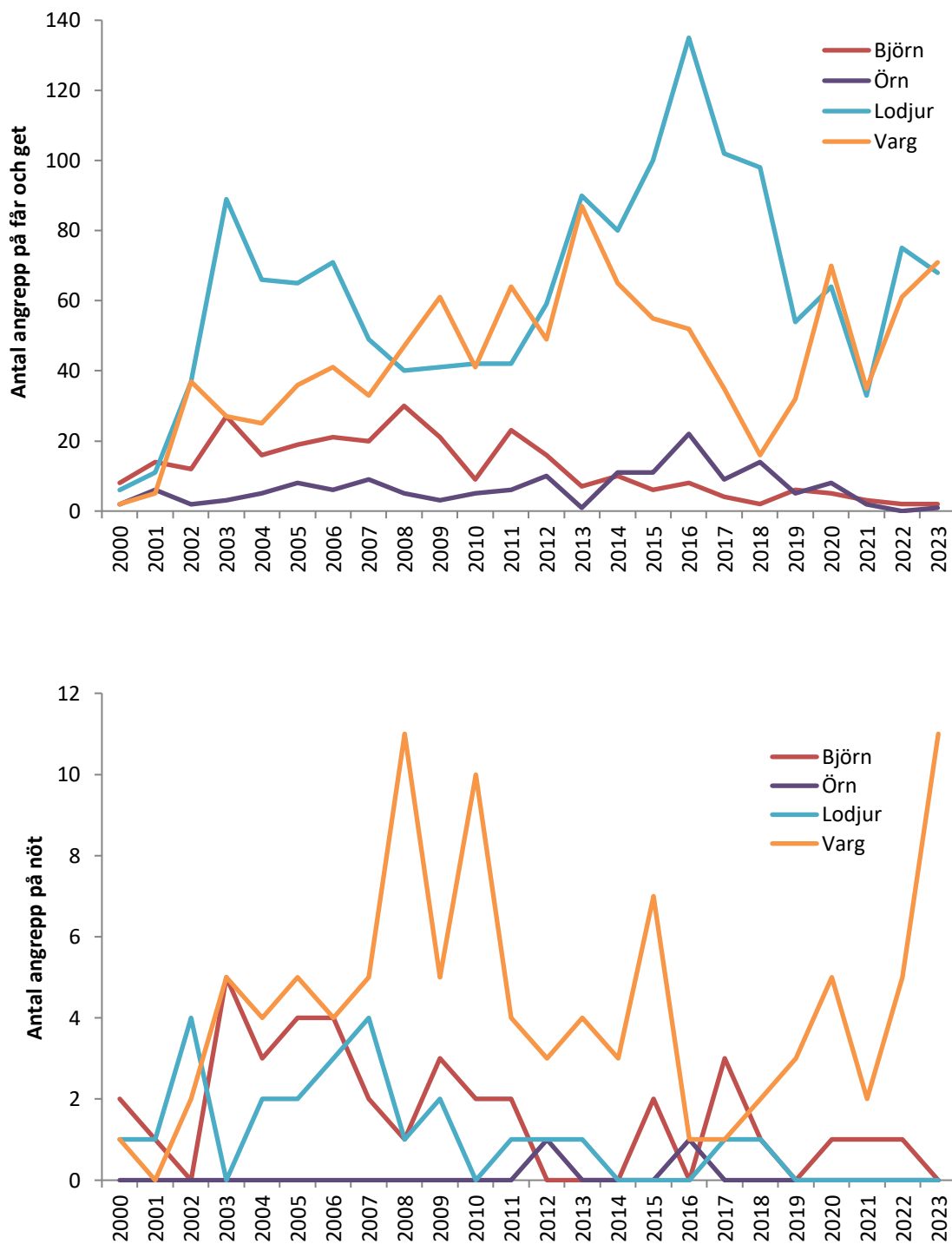
Under 2023 angreps 560 får, 23 nötdjur och 30 getter. Utöver detta skadades eller förstördes 49 bikupor och 8 ensilagebalar (tabell 2 och 3). Vissa år inträffar även angrepp på andra tamdjur. När dessa förekommer redovisas större djur som häst och alpacka i egna kolumner.

Tabell 2. Antal dödade, skadade eller saknade av olika tamdjur till följd av angrepp av stora rovdjur i Sverige 2023.

	Får			Nöt			Get			Totalt	
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Antal angripna	Antal angrepp
Varg	362	45	19	8	1	14	6	-	-	454	82
Lodjur	89	8	13	-	-	-	21	1	2	134	68
Björn	21	-	2	-	-	-	-	-	-	23	2
Örn	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Järv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Okänt rovdjur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	473	53	34	8	1	14	27	1	2	612	153

Källa: Rovbase

Vid förvaltning av stora rovdjur är det mer ändamålsenligt att förhålla sig till antal *angrepp* från olika rovdjur än summan av antalet djur som angripits, eftersom den senare kan variera väldigt mycket till följd av rent slumpmässiga orsaker. Figur 2 visar antalet angrepp orsakade av varje rovdjursart.

Figur 2. Antal rovdjursangrepp 2000 – 2023 på får och getter (övre diagram) samt nöt (nedre diagram).

Skador orsakade av björn

Tabell 3. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur och bikupor samt ensilagebalar till följd av angrepp av björn 2023.

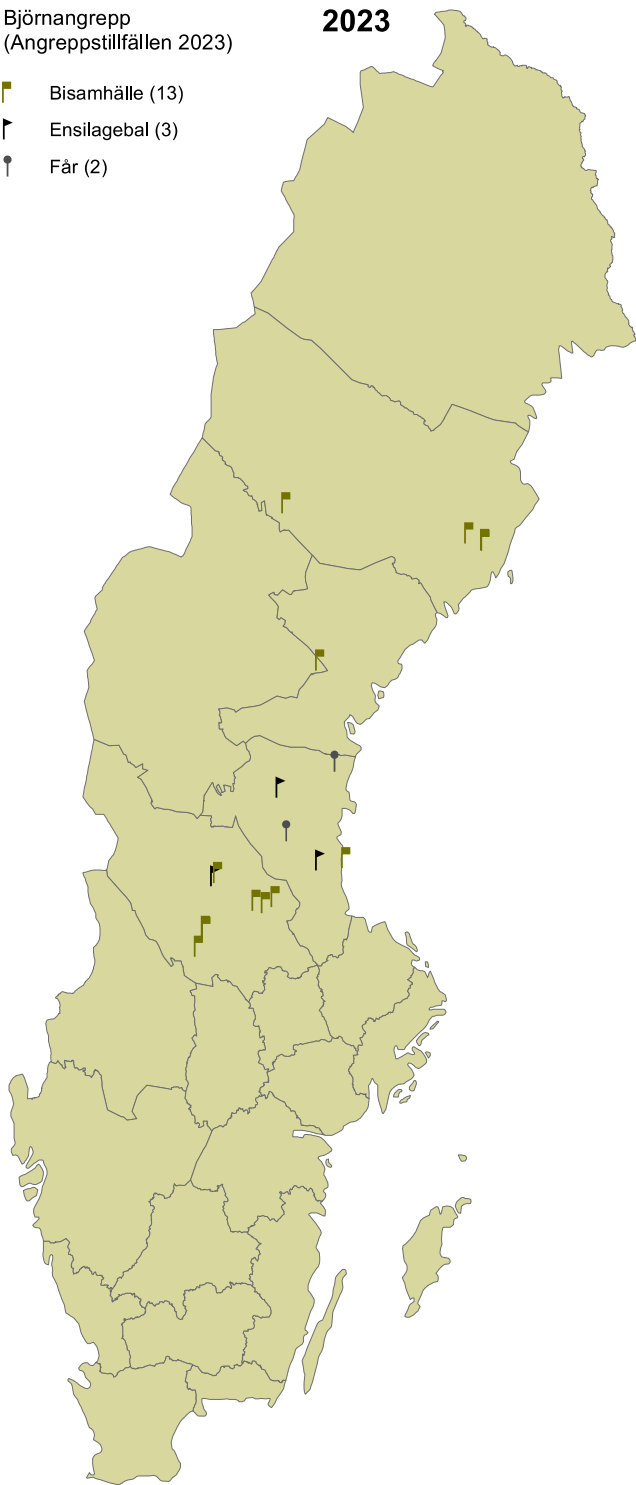
Länsstyrelse	Får			Nöt			Get			Bikupa	Ensilage	Totalt angripna av björn					
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Förstörda	Förstörda	Får	Nöt	Get	Bikupa	Ensilage	Totalt
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	4	-	-	-	16	4	20
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	21	-	2	-	-	-	-	-	-	1	4	23	-	-	1	4	28
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-	-	-	-	19	-	19
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	13	-	13
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V:a Götaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela Landet	21	-	2	-	-	-	-	-	-	49	8	23	-	-	49	8	80

Källa: Rovbase

Björngrepp
(Angreppstillfällen 2023)

2023

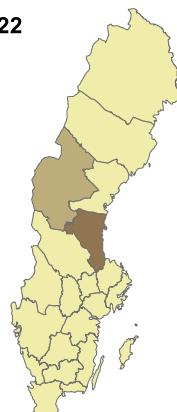
- Bisamhälle (13)
- ▴ Ensilagebal (3)
- Får (2)

2023

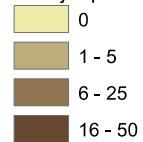
2022

2021

Antal björngripna
tamdjur per län

Figur 3. Skador orsakade av björn 2023.

Skador orsakade av lodjur

Tabell 4. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av lodjur 2023.

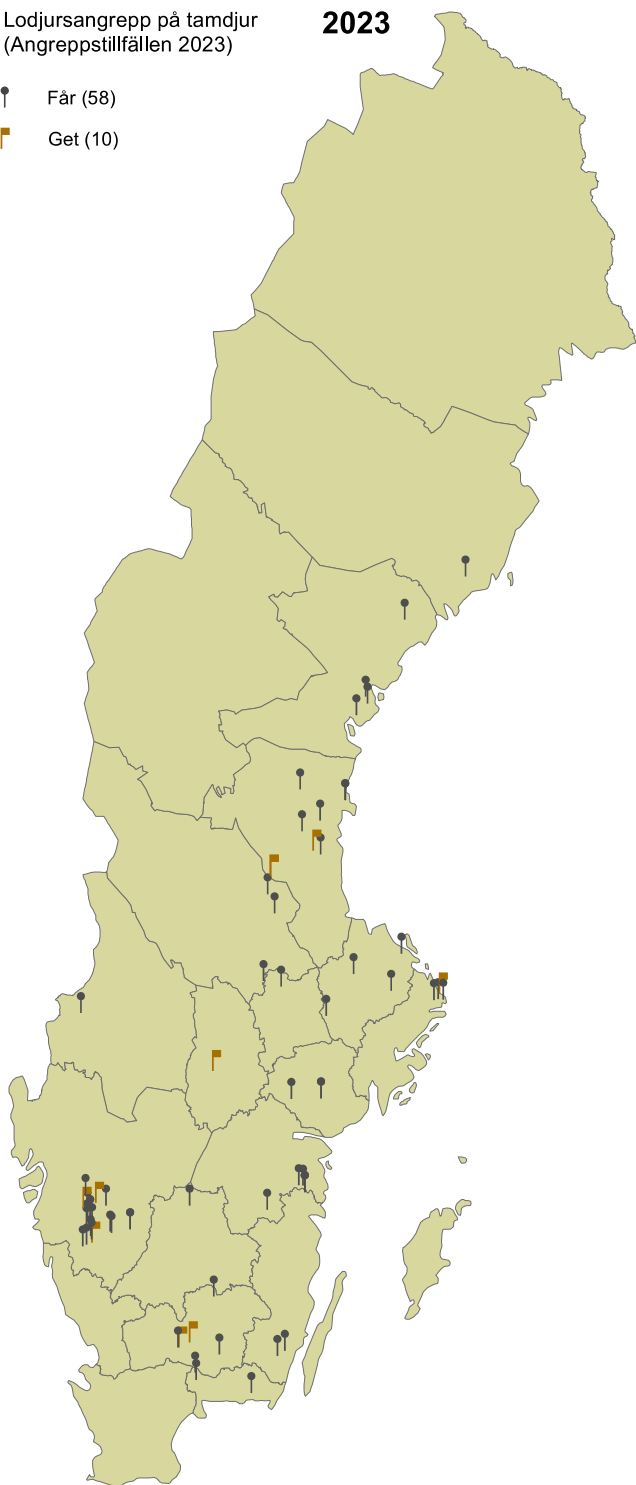
Länsstyrelse	Får			Nöt			Get			Hjort			Totalt angripna av lodjur					
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Hjort	Annat	Totalt
Blekinge	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	6
Dalarna	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	9
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	7	2	1	-	-	-	4	-	-	-	-	-	10	-	4	-	-	14
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	2	-	3
Kalmar	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	5
Kronoberg	4	-	-	-	-	-	3	1	2	-	-	-	4	-	6	-	-	10
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stockholm	7	-	-	-	-	-	4	-	-	7	-	-	7	-	4	7	-	18
Södermanland	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
Uppsala	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4
Värmland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Västerbotten	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Västernorrland	19	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	26
Västmanland	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
V:a Götaland	24	-	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	26	-	6	-	-	32
Örebro	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	4
Östergötland	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4
Hela Landet	89	8	13	0	0	0	21	1	2	9	0	0	110	0	24	9	0	143

Källa: Rovbase

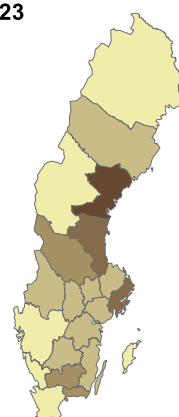
Lodjursangrepp på tamdjur
(Angreppstillfällen 2023)

2023

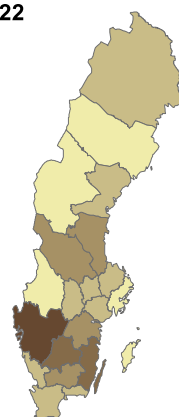
- 📍 Får (58)
- 🏠 Get (10)

2023

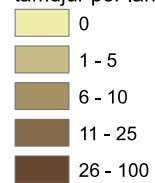
2022

2021

Antal lodjursangripna
tamdjur per län

Figur 4. Skador orsakade av lodjur 2023.

Skador orsakade av varg

Tabell 5. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av varg 2023.

Länsstyrelse	Får			Nöt			Get			Annat			Totalt angripna av varg				
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Annat	Totalt
Blekinge	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	11
Dalarna	10	-	3	-	-	-	6	-	-	-	-	-	13	-	6	-	19
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	24	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	25	1	-	-	26
Halland	29	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	-	-	-	31
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	5
Kalmar	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1	-	-	8
Kronoberg	15	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	16
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	39	4	3	3	1	6	-	-	-	-	-	-	46	10	-	-	56
Stockholm	29	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	-	-	32
Södermanland	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Uppsala	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	15
Värmland	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	4
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västmanland	14	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	15
V:a Götaland	146	29	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	183	-	-	-	183
Örebro	15	6	1	1	-	8	-	-	-	-	-	-	22	9	-	-	31
Östergötland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Hela Landet	362	45	19	8	1	14	6	0	0	0	0	0	426	23	6	0	455

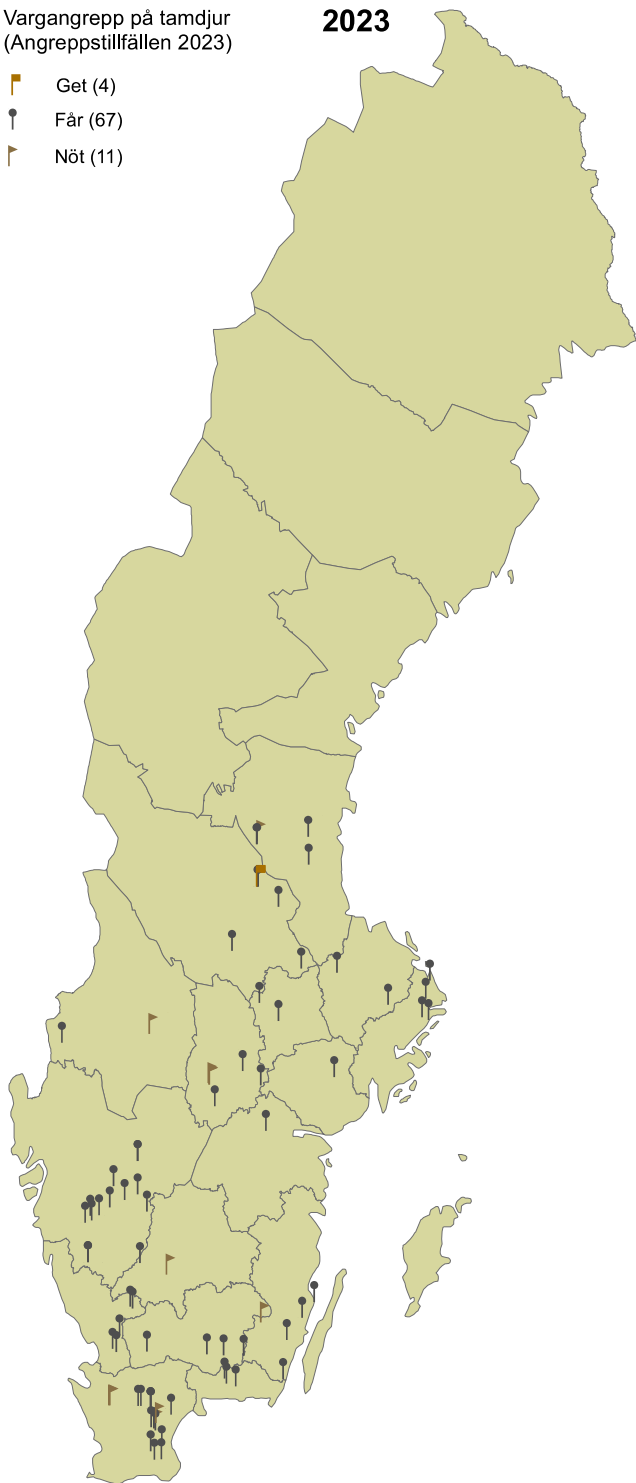
Källa: Rovbase

Vargangrepp på tamdjur
(Angreppstillfällen 2023)

2023

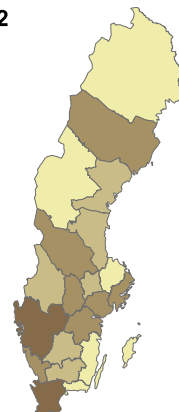
- 🚩 Get (4)
- 📍 Får (67)
- 🚩 Nöt (11)

2023

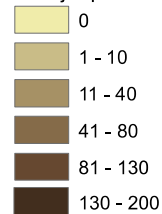
2022

2021

Antal vargangripna
tamdjur per län

Figur 5. Skador orsakade av varg 2023.

Skador orsakade av örn

Tabell 6. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av örn 2023.

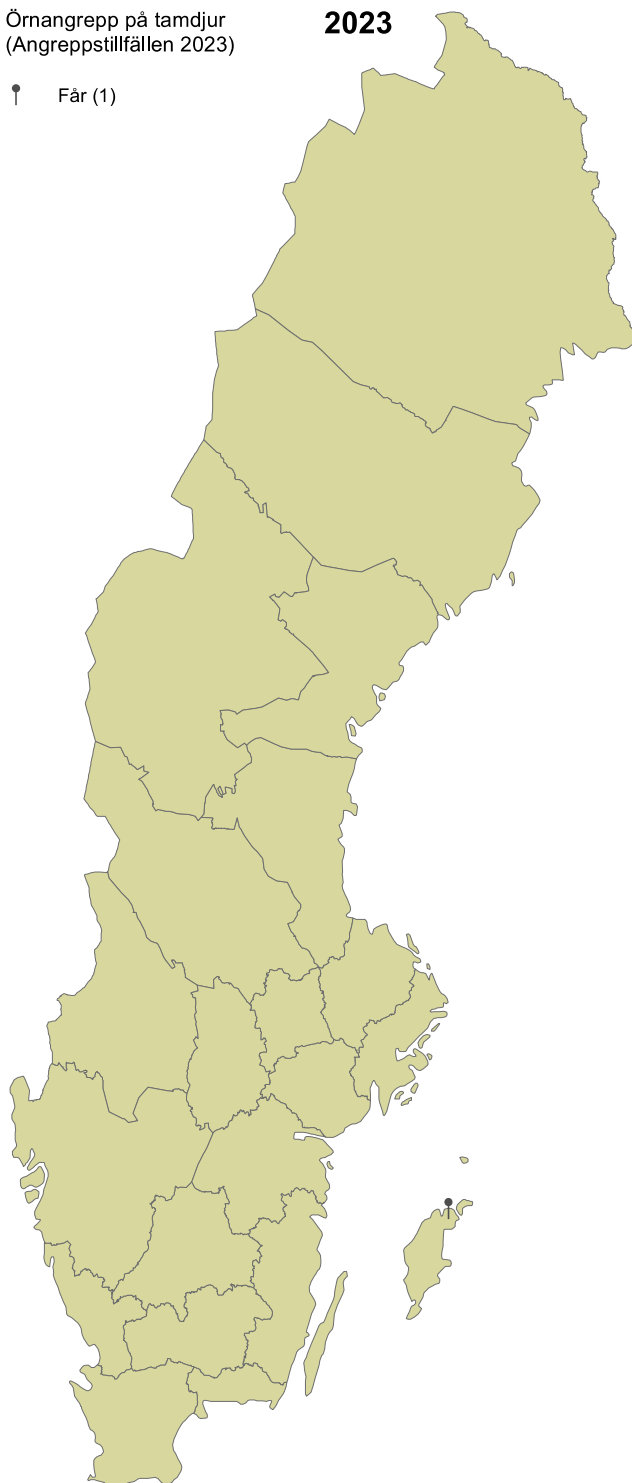
Länsstyrelse	Får			Nöt			Get			Totalt angripna av örn			
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Totalt
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Gävleborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela Landet	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1

Källa: Rovbase

Örnangrepp på tamdjur
(Angreppstillfällen 2023)

2023

↑ Får (1)

2023

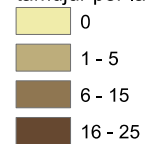
2022

2021

Antal örnangripna
tamdjur per län

Figur 6. Skador orsakade av örn 2023.

2. Rovdjursskador på hundar 2023

Redovisningen omfattar angrepp som inträffat under perioden 1 januari – 31 december 2023. Samtliga skador är besiktigade av länsstyrelsens besiktningspersoner. Vid besiktning av tamdjur gör besiktningspersonen en bedömning av om döds- eller skadeorsaken är orsakad av ett stort rovdjur. Endast fall där besiktningspersonen angivit att bedömningen är *dokumenterad* eller *bedömd som säker* redovisas. *Angripande rovdjursart* är det rovdjur som besiktningspersonen bedömer har orsakat angreppet.

Bidrag går oftast till skyddsvästar, som genom sin konstruktion bedöms häva ett rovdjursangrepp alternativt skydda hunden från allvarliga skador.

Summorna för förebyggande åtgärder och ersättningar är avrundade till närmaste tusental, vilket ibland medför att en del totalsummor inte alltid går jämt ut i tabellernas rader och kolumner.

Bidrag och ersättningar

Under 2023 lämnades ersättning för hundar angripna av stora rovdjur med 415 000 kr. 750 bidrag lämnades till förebyggande åtgärder för hundar med sammanlagt 1 895 000 kr (tabell 7).

Tabell 7. Antal bidrag till förebyggande åtgärder för hundar och utbetald summa per län och i hela landet 2023 (tusen kronor).

Länsstyrelse	Antal bidrag	Summa (tusen kronor)
Blekinge	-	-
Dalarna	41	90
Gotland	-	-
Gävleborg	18	39
Halland	7	10
Jämtland	1	2
Jönköping	16	40
Kalmar	11	24
Kronoberg	9	24
Norrbottn	-	-
Skåne	152	468
Stockholm	37	92
Södermanland	54	134
Uppsala	39	89
Värmland	52	113
Västerbotten	-	-
Västernorrland	3	6
Västmanland	38	85
Västra Götaland	142	369
Örebro	69	163
Östergötland	61	147
Hela landet	750	1 895

Källa: Länsstyrelserna

Skador på hundar

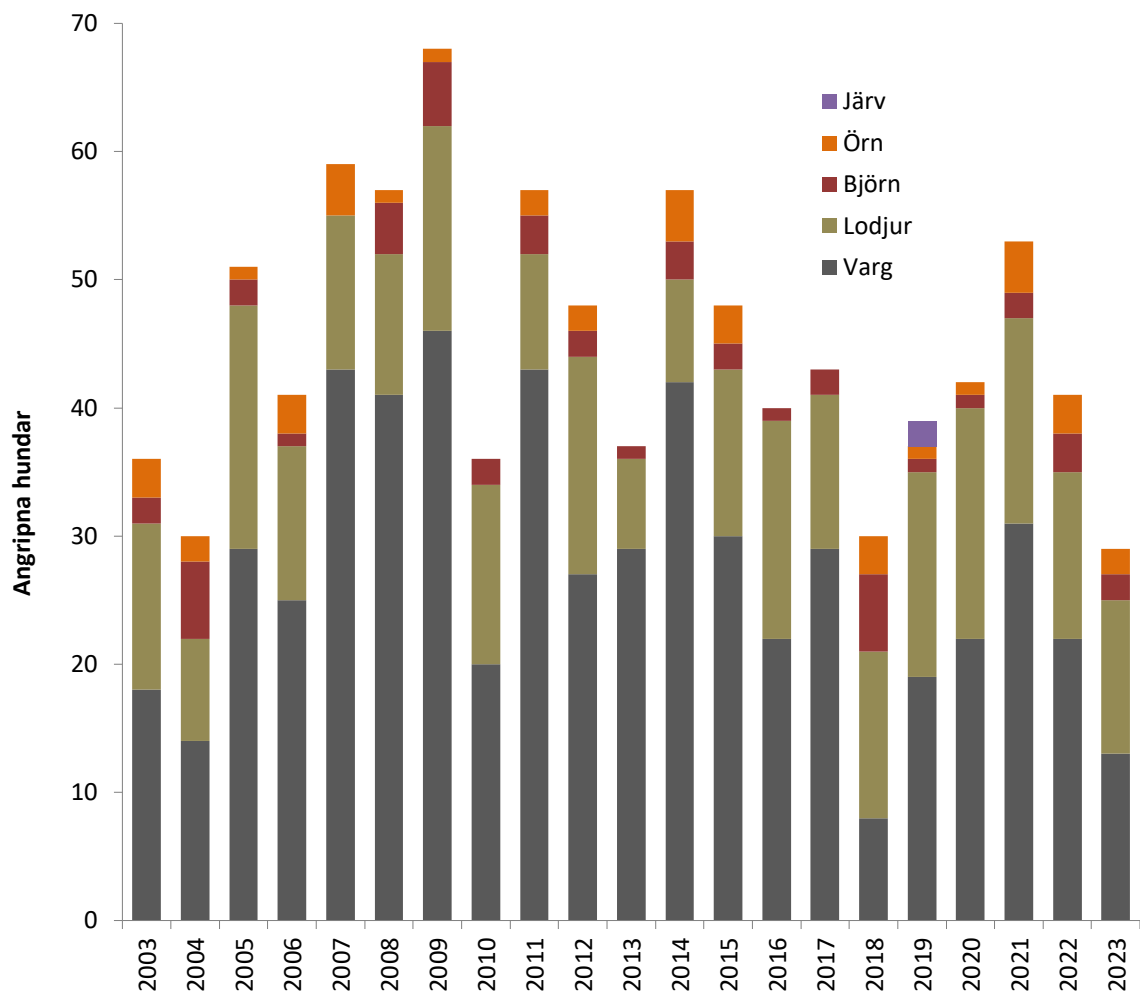
Totalt angreps 29 hundar av stora rovdjur 2023 i situationer som inte handlade om jakt på rovdjuret ifråga (tabell 8 och figur 7). Under perioden 1997 - 2022 har det totala antalet rovdjursangripna hundar varierat mellan 0 (1997) och 70 (2009) stycken.

Mellanårsvariationerna kan bero på flera faktorer som påverkar antalet jaktdagar med hund, bland annat väder och snödjup under jaktsäsongen.

Tabell 8. Antal dödade, skadade eller saknade hundar till följd av angrepp av stora rovdjur, per län och i hela landet 2023.

Länsstyrelse	Varg			Lodjur			Björn			Örn			Järv			Totalt angripna hundar						
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Varg	Lodjur	Björn	Örn	Järv	Okänt rovdjur	Totalt
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	2	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	5	-	-	-	-	8
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	3
Jönköping	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Uppsala	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Värmland	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3
Västerbotten	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	2
Västernorrland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V:a Götaland	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	4
Örebro	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	8	5	0	0	12	0	0	2	0	1	1	0	0	0	0	13	12	2	2	0	0	29

Källa: Rovbase

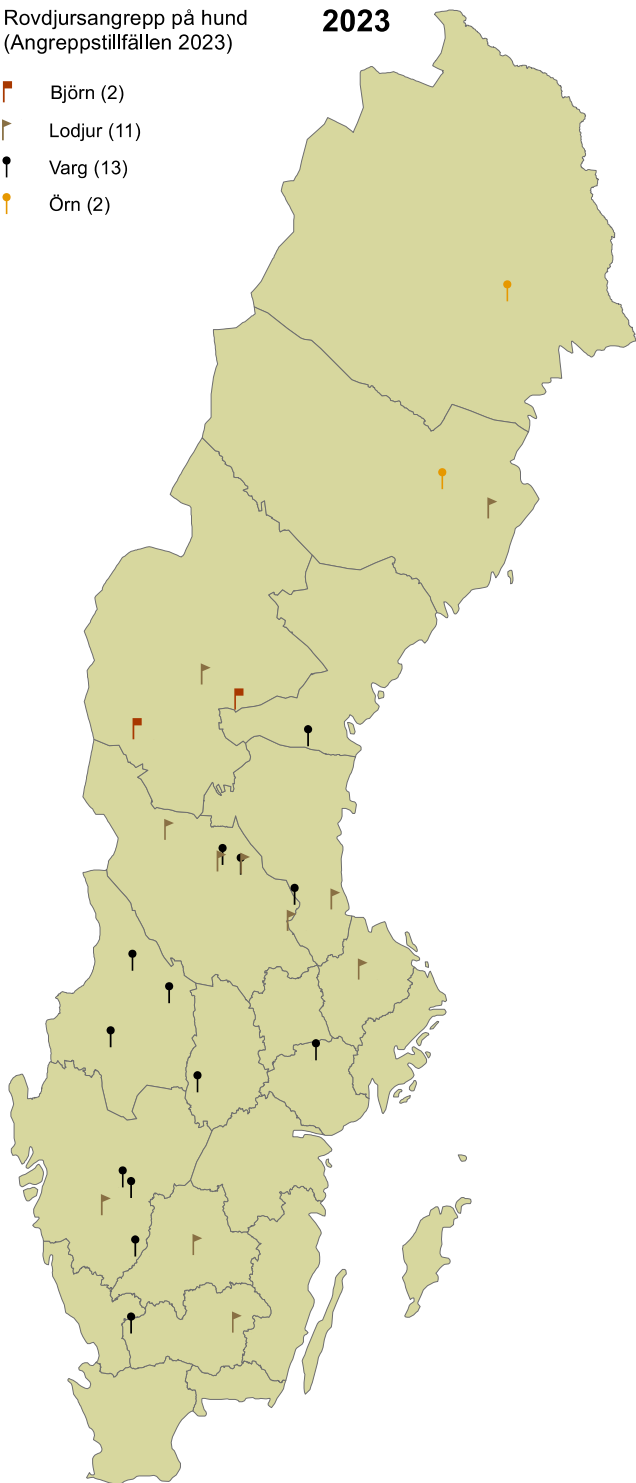

Figur 7. Antal hundar angripna av rovdjur 2003 – 2023.

Rovdjursangrepp på hund
(Angreppstillfällen 2023)

2023

- Björn (2)
- ▲ Lodjur (11)
- Varg (13)
- Örn (2)

2023

2022

2021

Antal rovdjursangripna hundar per län

- 0
- 1 - 5
- 6 - 15
- 16 - 25

Figur 8. Rovdjursangrepp på hundar 2023.

3. Fågelskador på gröda 2023

Redovisningen omfattar främst skador som inträffat under perioden 1 januari – 31 december 2023. Även skador innan årsskiftet 2023 där slutbesiktning/värdering skett och ersättning betalats ut 2023 inkluderas. Grågäss och kanadagäss ersätts av de flesta län bara under särskilda omständigheter, till exempel vid reservat där stora mängder fåglar samlas.

Samtliga skador är besiktigade av länsstyrelsens besiktningsspersoner. Vid en rapporterad skada uppskattar en av länsstyrelsen förordnad besiktningssperson hur stor skada fåglarna orsakat, genom en väl beskriven metodik. Vid besiktningen bedöms även hur stor andel av skördebortfallet som orsakats av de olika arterna. Denna skattning utgör grund för ersättningens storlek.

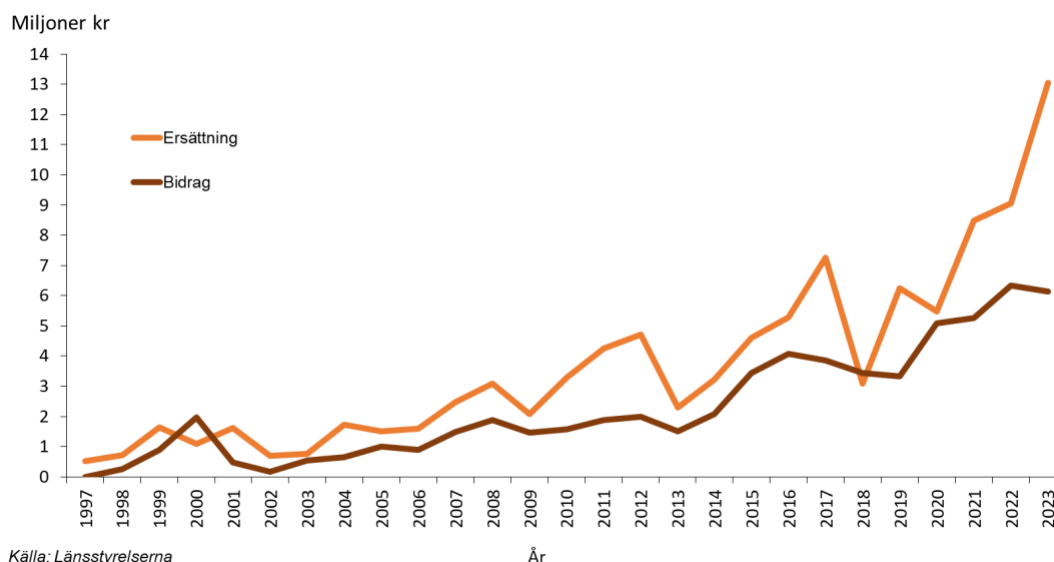
De vanligaste typerna av förebyggande åtgärder är:

- Olika skrämselåtgärder (t ex gasolkanoner, flaggor och spegelskrämmor).
- Avledningsåkrar där fåglarna får beta ostört.
- Avledande utfodring på särskilda platser för att avleda fåglarna från värdefulla odlingar (genom spridning av korn under en viss tidsperiod).

Några län finansierar även skrämselkonsulenter under särskilt utsatta skadepioder.

Bidrag och ersättningar

Under 2023 beviljade länsstyrelserna bidrag till förebyggande åtgärder med 6,1 miljoner kronor. Den sammanlagda ersättningen för skador på gröda uppgick till 13,1 miljoner kronor (figur 9 och tabeller 9-10).

Figur 9. Beviljade bidrag och ersättningar för skador på gröda 1997 – 2023.

Tabell 9. Av länsstyrelserna beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder och ersättningar för skador orsakade av gäss, trana och sångsvan på jordbruksgrödor under 2023 (tusen kronor). Siffrorna redovisas artvis när skadorna orsakats av endast en art och i olika kategorier då flera arter orsakat skada. Summorna för hela landet är avrundade från de faktiska beloppen för varje län. Tabellen inkluderar även ersättningar för omsådd. I vissa län medför fördröjd handläggning att skadorna inte ersatts innan statistiken sammanställs. Ett exempel är Kalmar län, där skador som uppstått 2023 inte finns med. I två fall under kategorin "Svanar + gås" har knölsvan varit en av de skadegörande arterna. 32 000 kr har betalats ut för skador av duvor, men de redovisas inte i tabellen.

Län	Summa bidrag	Trana	Vitkindad gås	Grågås	Sångsvan	Flera gåsarter	Trana + gås	Trana + sångsvan	Svanar + gås	Trana + gås + sångsvan	Bläsgås	Okänd blandning	Summa ersättning	Summa bidrag+ ersättning
Blekinge	25	57	0	0	0	0	0	0	27	0	0	0	85	110
Dalarna	253	119	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	119	372
Gävleborg	10	0	0	0	0	26	0	0	0	0	0	0	26	36
Gotland	658	67	2382	0	42	110	434	0	9	0	0	0	3044	3702
Halland	0	0	93	0	0	57	0	0	123	0	0	0	273	273
Jämtland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jönköping	238	125	0	91	0	0	0	0	53	0	0	0	269	507
Kalmar	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42
Kronoberg	0	246	0	0	24	0	0	0	0	0	0	0	270	270
Norrbottn	280	938	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	938	1218
Skåne	1625	84	923	261	186	2015	0	0	906	0	72	4	4450	6075
Stockholm	0	191	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	191	191
Södermanland	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	9	9
Uppsala	105	263	0	0	0	0	4	0	0	301	0	0	568	673
Värmland	259	255	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	255	514
Västerbotten	217	323	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	323	540
Västernorrland	0	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32	32
Västmanland	0	0	0	0	13	58	12	359	54	0	0	0	496	496
V:a Götaland	785	467	137	112	0	61	320	0	12	0	0	0	1110	1895
Örebro	1257	171	0	52	0	85	4	0	0	42	0	0	354	1611
Östergötland	378	244	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	244	622
Hela landet	6132	3581	3535	516	275	2411	774	359	1184	343	72	4	13054	19186

Källa: Länsstyrelserna

Skador på gröda

Skador på gröda kan vara orsakade av en och samma fågelart, men i många fall har flera olika arter orsakat skada på samma plats under en viss tidsperiod. Ersättningarna redovisas här både för skador där endast en fågelart varit inblandad och i olika kategorier av blandflockar där flera olika arter orsakat skada (tabell 9).

I de fall flera arter har orsakat skada på samma plats har antalet fåglar av varje art legat till grund för en bedömning av hur stor *andel* av den totala skadan som varje art orsakat på platsen (tabell 10). Det föreligger dock större osäkerhet i hur stor skada varje art orsakat när flera arter är inblandade jämfört med när endast en art varit närvarande.

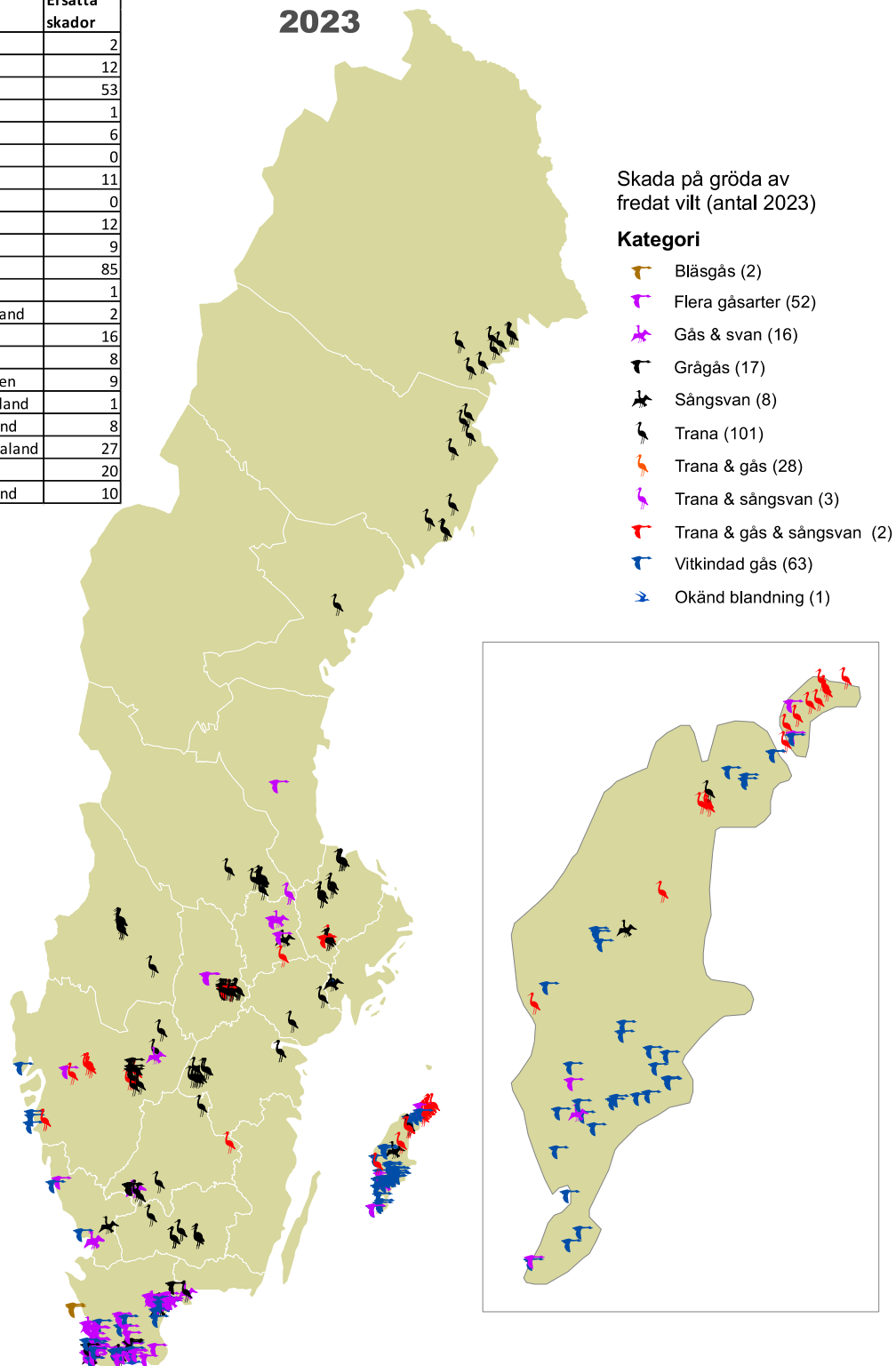
Tabell 10. Av länsstyrelserna beviljade ersättningar (tusen kronor) för skador orsakade av olika fågelarter på jordbruksgrödor 2023. Summorna för hela landet är avrundade från de faktiska beloppen för varje län. Tabellen inkluderar inte ersättningar för omsådd då dessa inte alltid specificerats per art. I vissa län medför fördröjd handläggning att skadorna inte ersatts innan statistiken sammanställs. Ett exempel är Kalmar län, där skador som uppstått 2023 inte finns med. 32 000 kr har även betalats ut för skador av duvor.

Län	Sångsvan	Sädgås	Trana	Vitkindad gås	Grågås	Bläsgås	Obestäm/ annan art
Blekinge	16	0	57	11	0	0	0
Dalarna	0	0	119	0	0	0	0
Gotland	0	0	0	13	13	0	0
Gävleborg	46	0	105	2874	18	0	0
Halland	12	0	0	213	43	5	0
Jämtland	0	0	0	0	0	0	0
Jönköping	5	0	125	0	139	0	0
Kalmar	0	0	0	0	0	0	0
Kronoberg	24	0	246	0	0	0	0
Norrbottn	0	0	938	0	0	0	0
Skåne	367	0	84	2519	1342	74	63
Stockholm	0	0	191	0	0	0	0
Södermanland	9	0	0	0	0	0	0
Uppsala	0	1	259	1	5	0	302
Värmland	0	0	255	0	0	0	0
Västerbotten	0	0	323	0	0	0	0
Västernorrland	0	0	32	0	0	0	0
Västmanland	9	23	361	0	90	0	13
V:a Götaland	1	7	582	220	283	0	18
Örebro	4	0	197	17	135	0	0
Östergötland	0	0	244	0	0	0	0
Hela landet	494	31	4118	5868	2068	80	396

Källa: Länsstyrelserna

Län	Ersatta skador
Blekinge	2
Dalarna	12
Gotland	53
Gävleborg	1
Halland	6
Jämtland	0
Jönköping	11
Kalmar	0
Kronoberg	12
Norrboten	9
Skåne	85
Stockholm	1
Södermanland	2
Uppsala	16
Värmland	8
Västerbotten	9
Västernorrland	1
Västmanland	8
Västra Götaland	27
Örebro	20
Östergötland	10

2023

Figur 10. Fördelning av ersatta skador på gröda orsakade av gäss, trana och sångsvan under 2023. I vissa län medför fördröjd handläggning att skadorna inte ersatts innan statistiken sammanställs. Ett exempel är Kalmar län, där skador som uppstått 2023 inte finns med.
 Källa: Länsstyrelserna

SLU Viltskadecenter (VSC) är ett nationellt centrum för kunskap om vilt, viltskador och samhälle. Vi tar fram kunskapsunderlag i syfte att begränsa viltskador och viltrelaterade konflikter för att främja samexistens mellan vilt och människor.
Vi samverkar med flera myndigheter och organisationer.

Vi arbetar på uppdrag av Naturvårdsverket sedan 1996 och tillhör institutionen för ekologi vid SLU, Sveriges lantbruksuniversitet.

www.slu.se/viltskadecenter

VILTSKADECENTER